מתפזרים זורחת שמש חמה, אך רוח צפונית חזקה מרעננת מקלה את ההליכה. זהו מזג אויר אידיאלי למסע רגלי.

חוליית המקלע נעצרה מאחור ומתקהלת סביב אריק, המושבניק הגבוה עטור־הזקן. אני מצטרף אליהם. על האדמה, בתוך מעגל

מרים שוכבת לישון — רגעים ספורים כלבד...

„עד אשר ידביקו אותנו הגמלים,

של נעליים כבדות, מתרוצץ עקרב ארסי צהוב.

„נוריד לו את הזנב ונקח אותו," מציע מישהו. אך המאמץ (והסיכון) אינו כדאי. אריק מרים נעל מסומרת ומועך את השרץ ברקיעה.

מרחוק צועק יגאל: „למה אתם מתעכבים. מה יש שם?"

„כלום!" עונה אריק. „רק עקרב לשעבר."

13.30 — עמוס הכריז על חנייה ל־40 דקות לארוחת צהרים. הגמלים הוחרו באחת מחלקות השעורה הירוקה באפיק היאדי לר־עות. מראה השעורה בסביבה האפורה והיבשה מפליא. היא נזרעה בודאי על־ידי בדו־אי שהסתנן לכאן שהרי אין באזור (ולכל אורך דרך המסע שלנו) כל ערביי חסות (לי־גליים).

מצב הכן!

מיכה שהלך לראות לחלוקת אוכל לערבים חוזר עם בשורה לא משמחת ביותר: הנפט נשפך מן הפרימוס על השק שהכיל את כל השוקולד והממתקים של הטיול. לכל הרו־חות!

17.15 — כיתתנו מצטרפת לשאר המח־לקה החונה בהצטלבות שני וואדיות. לפני רבע שעה ראה מישהו ערבי על רכס אחת הגבעות. עכשיו הודיעו הסיירים שקבוצת ערבים עם אוהלים חונה בהמשך הואדי, על דרכנו. בנץ מבקש ממני את משקפתי (הם השתדלו להשיג אחת, לא הצליחו) ויחד עם סייר אחר הוא יוצא לסייר את השטח.

כעבור חצי שעה הוא חוזר וה„פיקוד הג־בוה" מתכנס לישיבה סודית. בתום הישיבה שולח עמוס שני מקלעים לתפוס עמדות על רכסי גבעות ושאר המחלקה נע חזרה אל

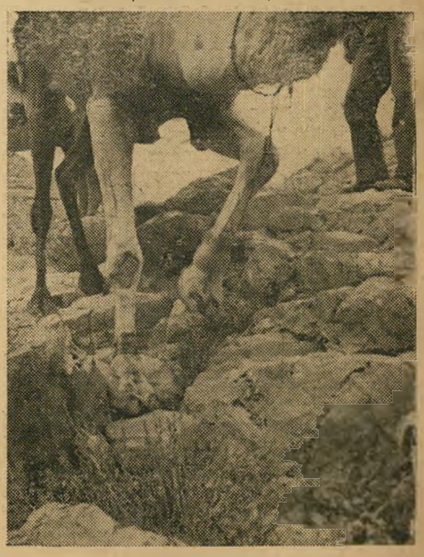

„הגמל מניח רגל, מהסס..."

תוך בקעה קטנה, מוקפת גבעות. „להתארגן כאן ללינה," ניתנת הפקודה עם התוספת: „מצב הכן. אין להדליק מדורות."

כל העניין מתקבל בשוויון נפש. אין כמ־עט איש בין הנוכחים שלא ראה פעולה ולא מעטים מבינינו נושאים תעודות על כך על גופם. אך מצב הערבים שונה לחלוטין. רק אחד או שניים מהם משתלטים על עצ־ביהם ומעמידים פני אדישים. השאר רועדים מפחד.

אם נתקל בבדואים עוינים לא נהיה בעיניהם אלא אויבים. אך הם, ערביי תרבין המלווים אותנו, גרועים מאויבים — הם בוגדים המ־שרתים את האויב. פחדם כה חזק שהם מת־נגדים לאסוף שעורה לגמליהם פן יעוררו את חמת תושבי המקום. רק כשמיכה גוער בהם ונותן להם פקודה בשם „אל־חכומה" (הממשלה) הם יוצאים לאסוף שעורה.

אחמד, הזקן שבין הערבים, נשלח לתצפית על אחת הגבעות. גישתו למקום התצפית היא דוגמה למופת של תנועה בשדה: הוא מסיר את כפייתו הלנבה, מתכופף וניגש בריצה בכיוון גל אבנים המהווה עמדה טב־עית. בהתקרבו לקו הרכס הוא משתטח על האדמה ומתחיל לזחול לעבר העמדה, כש־רובהו לצדו. לעומת הבחורים שלנו שתפסו עמדות לא רחוק ממנו יכול אחמד להיות מדריך ראשי לאימוני־שדה בבית־ספר לקצי־נים.

20.00 — מה שכל העיכובים לא הצליחו לעשות עושה הגשם שהחל יורד מחדש: מצב הרוח קצת ירוד. יחד עם דוד אני מקים שני קירות נמוכים של אבנים, מותח מעלי־הם את יריעת הברזנט. תחת „גג" זה נישן שלושתנו — אני, דוד ואנוכי.

„למי יש פגיון?"

יום ב' — שלישי למסע

09.30 — היום כיתתנו היא השנייה ב־שרת המסע. אנו מטפסים על הר תלול — למעשה סלע אחד עצום, סדוק כה ושם על־ידי ערוצים עמוקים. לא הספקנו לעלות הר־בה כשניתנה הפקודה לעצור ולחכות לגמ־לים. פקודה זו היא אחת התדירות במסע כי קצב הליכת הגמלים איטי בהרבה משלנו ומדי פעם עלינו לחנות עד שהגמלים ישיגו אותנו. אך הפעם ישנו עיכוב נוסף: הגמ־לים מתקשים לטפס על ההר. מלוויהם, אלה שלקחו את מקומנו ככיתת מאסף, סוללים להם מעבר פחות תלול מאבנים, ובינתיים אנחנו נחים.

גם כשמגיעים הגמלים אלינו איננו מת־קדמים: מיכה ושני סיירים יצאו לבדוק את הדרך הלאה, לברר אם יוכלו הגמלים לע־בור. כעבור חצי שעה חוזר אחד מהם. „למי יש גרזנים, פגיונות או מכשירים חדים?" הוא שואל. הם דרושים לחציבת מעבר, אי־שם בדרך. מישהו מייעץ לו להוציא את חומר הנפץ מתוך כמה כדורים ולפוצץ מע־בר בסלע. „כך עשינו בפלמח," היא אומר לו, „זה גם הכי קל."

10.30 — אנחנו עוד חונים ומחכים. מ־שמאלנו, בתוך עריץ עמוק, אני יכול לראות גבים קטנים רבים, בהם ניגרו מי הגשם מאת־מול. אני מודיע לחברה שאני יורד לכמה דקות ויורד במורד התלול אל המים. ממש מי קרח. אני משתטח על הסלע ושותה בה־נאה רבה. אני שואל את היושבים למעלה אם מתכוננים לזוז.

„לא כל כך מהר," הם מבטיחים. „אתה יכול להמשיך ולשתות." אך שתיתי דיי. עכ־שיו רצוני במשהו אחר. בתוך נעלי הגומי שאני נועל רגלי ממש שלוקות. במהירות אני חולץ נעל אחת — במקרה שצריכים לזוז לא אהיה יחף לגמרי — ומכניס את הרגל אל תוך הגב. אי־זה תענוג! להניע את האצבעות במים הקרים — תענוג שלא הייתי מחליף אותו בשום דבר (כמעט) בעולם.

אני רוחץ את הרגל השנייה ומרגיש כאילו הוזרקו חיים חדשים ל־עורקי. חבל רק שאיני יכול להחליף גרביים — הילקוט על הגמל. אני מטפס חזרה לחברה ומ־ספר להם על התענוג ה־גדול. אך לפני שמישהו יכול לרדת ולעשות כמו־ני, ניתנת הפקודה לזוז — חזרה! אין מעבר ל־גמלים. הדרך קשה מדי בשבילם, עלינו לחפש דרך אחרת.

אך הדרך חזרה אינד קלה כפי שהיתה בע־לייה — הכוונה לגמלים. בעלייה, מגששים הם ב־רגליהם עד שמוצאים מ־קום יציב להניחן; ביר־דה חייבים הם לסמוך את כל משקלם בבת אחת, ללא בדיקה מוקדמת כמעט. אנו אוספים אב־נים גדולות מסביב ובונים שיפוע קל. אחד אחר, מובילים הערבים את הגמלים אל השי־פוע.

הגמל הראשון מסרב לעבור — הוא נבהל

רוחלה, סטודנטית לפיסיקה.

ממשהו. מובילו משתדל למשוך אותו, צועק ומעודד אותו — לשוא. הגמל מסרב לזוז. הערבי מסובב אותו לאחור ומפנה מעבר לגמל השני. הגמל ניגש, ממשמש את הקרקע ברגל ארוכה ועדינה שפרסתה כמזרון קפיצי הבולם תנודות, מעביר את משקלו אליה, מקרב רגל שנייה ועובר את הקטע בקפיצה.

משך כל הזמן עוצרים הערבים את נשי־מתם, כיהם מודאגים. בשבילם יקר גמל מאשה או ילד. אותם אפשר להשיג בקלות — אך מה יעשה אם יאבד לו הגמל? ממה יתפרנס?

„יא סלאמת אללה!"

גמל אחר ניגש למעבר. הוא מניח רגל אחת, מהסס. הערבים מתפללים בקול רם: „בסם אללה אל־רחמן, אל־רחים!" „יא סלאמת אללה!" (בשם אללה הרחמן, הרחום! בשלום אללה!) פתאום מתגלגלת אבן מתחת רגל הגמל. הוא נבהל וקופץ קדימה. כולנו עוצרים את נשימתנו. הגמל נופל על רגליו, ברכיו מועדות — אך ברגע האחרון הוא מזדקף ורץ קדימה.

הערבים רצים אליו, מתקהלים סביבו. על הרגל האחורית מופיעים סימני דם — זה לא דבר רציני, סריטה שטחית. שני גמלים אחרים עוברים, בעדינות מפליאה. גם הגמל שסרב לרדת בתחילה עתר עתה בשלום.

במדינה

דעתו היתה אחת הסיבות לטרוף דעתו, ש־כתוצאה ממנו התאבד ע"י קפיצה מחלון. הוא האמין שהאינטרסים החיוניים של אר־צות־הברית, הדורשים ידידות הערבים, מוק־רבים על מזבח אינטרסים מפלגתיים — מיל־יוני הקולות של יהודי אמריקה. הקו שלו לא נתקבל כל עוד עמד בראש נשיא מפלגתי, כהארי טרומן. הוא עלול להתגבר בשעה ש־יעמוד ליד ההגה נשיא צבאי, הנתון להשפעת הפנטאגון: אייק.

דפיקה על הדלת. לאזרח ישראלי אין זה עתיד משמח. לא האמריקאים ולא הרוסים ידפקו על הדלת של המסדרון הישראלי כאשר יצאו להכנס ולעבור לקומה השנייה — לתורכיה ופרס, או למצרים וסוניסיה. שום דבר אשר ממשלת ישראל תעשה או לא תעשה לא ישפיע על התפתחות האימים, פרט לאפשרות אחת ויחידה: ליצור חזית אחידה עם כל ארצות המרחב, שתהיה מס־פיק חזקה כדי לנעול את הדלת בשני הכיי־וונים, להפוך את המרחב לגוש חוסם גייס־ראלי.

עיתונות

ערמונים מן האש

דוב יוסף ישב ורתח. שלושה עתונים פרסמו בהבלטה חליפת מכתבים עולבנית ומשעשעת בינו ובין משה אהרן פייקוביץ, מנהל הרכבות ואחי אלוף הפלמח יגאל פיי־קוביץ—אלון.

זה היה בשעה שדוב יוסף היה שר התח־בורה, אחראי לרכבות. אולם מאז הדל דוב יוסף להניע את גלגלי התחבורה, החל במ־קום זה להניע את גלגלי המשפט, כשר ה־משפטים. בטענה שהמכתבים שפורסמו היו מיסמכים סודיים, דרש מן העתונאים שיגלו את האדם שמסר אותם לידיהם. השר קיווה שבצורה זו יעלה בידו להרשיע את אויביו בין פקידי משרד התחבורה. אולם העתונ־אים סירבו, ומתוך זלזול בזכויות העתונאים, שהפך שם דבר, פקד דוב יוסף על פרקליט המדינה לפתוח נגדם תיקים פליליים. ביצוע עבודה זו הוטל, כמקובל, על המשטרה.

ברוך השם, לא קיבלו. אולם המשט־רה לא התיחסה אל העניין בשמחה רבה. כמוסי החלוי כולו בשיתוף פעולה של ה־ציבור הרחב, היא יודעת להעריך את עזר־תם של העתונאים. לא היה לה כל רצון להוציא מן האש את הערמונים החמים של שר המשפטים.

כשנודע שעתונאי חיפה עומדים לקיים אסיפת מחאה נגד הפגיעה המחפירה בחופש העתונות (כי מרבית האינפורמציה החשובה באה לעתונאי ממקור המוכרח לשמור על זלמוניותו, ביחוד כשהדבר נוגע למקרים של שחיתות במנגנון הממשלה), נשל יגאל מו־סינזון, קצין העתונות החדש של המשטרה, את היוזמה לידיו. הוא עלה לסגן המפקח הראשי, יוסף נחמיאס, מצא שגם הלה מת־יחס לעניין בשלילה. הם החליטו לתת הור־אה לשוטרי חיפה לסגור את התיקים.

אולם שעה קלה לפני כן ביקר פרקליט המדינה אצל המפקח הכללי, יחזקאל סהר, השתדל לשכנע אותו להמשיך בעריכת מש־פט פלילי. כתוצאה משיחה זו הודיע הפרק־ליט בפומבי בחיפה (שם שהה בתוקף תפ־קידו כקטיגור במשפט הרופא הנאשם ברצח חברת משק חניתה, אחר שביצע אצלה הפלה מלאכותית בלתי־חוקית ובלתי־מוצלחת) כי השלושה יועמדו לדין.

משך כמה שעות העבירו החוטים הלוך וחזור שיחות נרגשות בין תל־אביב וחיפה. התוצאה: קציני המשטרה, ביניהם יגאל מוסינזון, הופיעו בכבודם ובעצמם באסיפת העתונאים, הודיעו להם שהתיקים נסגרו.

אמר עתונאי, שכתב בשעתו מאמר בו דרש להעביר את המשטרה לידי משרד המשפטים: „ברוך השם שלא קיבלו את הצעתי!"

נופש

לא כאיטריות במרק

כשבאה אניטה אנגל בפעם הראשונה לא־רץ־ישראל, לפני 16 שנה, בלט לעיניה ליקוי חמור אחד: היהודים אינם יודעים להשתעשע ולהינפש, דבר המרעיל את היחסים בין אדם ואדם. החליטה אניטה: יש ללמד את היהודים לשכוח את עצמם מפעם לפעם.

בינתיים שוטטה אניטה בעולם, כשליחת עליית הנוער, לא שהתה בארץ די זמן כדי לבצע את זממה. אולם מאחר שהיא ילידת קנדה ונמנית עם אותן הנשים היהודיות ה־אנגלו־סכסיות המתלהבות מהר אך אינן מצ־טננות באותה המהירות, לא שכחה את תכ־ניתה.

בטיילה לאורך שפת הים, מצפון לנמל